Б.За финансови активи във фаза 2 и фаза 3 - признават се очаквани кредитни загуби за целия срок на заема

$$ECL\text{-}LT = \sum_{t=1}^{LT} PDt \times LGDt \times EADt \times Dt$$

Вероятността от неизпълнение е вероятността от неизпълнение през определен времеви хоризонт. Този показател предоставя оценка на вероятността кредитополучателят да не е в състояние да изпълни задълженията си. Вероятността от неизпълнение нараства с нарастване на просрочието.

Загубата при неизпълнение се пресмята като разлика между дължимите договорени парични потоци и потоците, които Кооперацията очаква да получи включително потоците от реализация на обезпечението. Дефинира като очаквания размер на загубата в момента на настъпване на неизпълнението и се посочва като процент от експозицията. Използвания % на загубата при неизпълнение се определя според вида на обезпечението по кредита и при необезпечените кредити се базира на Регламент 575/2013г.

Експозиция при неизпълнение е общата стойност, на която е изложена Кооперацията при неизпълнение на заема. Експозицията при неизпълнение е равна на текущата неизплатена сума към края на отчетния период при фиксирани експозиции, като срочни заеми, каквито са заемите на Кооперацията.

Търговски и други вземания

Кооперацията използва опростен подход при последващо отчитане на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка в размер на очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовия актив. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Кооперацията използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби според възрастовата структура на вземанията като ползва т.нар. „матрица на провизиите".

Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Кооперацията включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Кооперацията не е определила даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата.

1.4. Недвижими имоти за продажба

Включват недвижими имоти за продажба придобити в процеси на принудително

събиране на вземания от длъжници.

В края на всеки отчетен период се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че тези имоти са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата им стойност преди обезценката.

При изписване се използва метода на конкретната идентификация на стойността на продадения имот.

При продажба на недвижимия имот неговата балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

1.5. Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия

1.5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Кооперацията. Контролът върху дъщерните предприятия на Кооперацията се изразява във възможността й да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на дъщерните предприятия, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Кооперацията инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по цена на придобиване (себестойност), намалена със загуби от обезценка.

Кооперацията признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото й да получи дивидента.

1.5.2. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Кооперацията и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол. Инвестициите в съвместни предприятия се отчитат по себестойностния метод.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Кооперацията е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойностния метод.

Кооперацията признава дивидент от съвместно контролирано предприятие или асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото й да получи дивидента.

1.6. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща

покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката. В К „ВЗКАЧС – Доверие" няма имоти, които следва да бъдат класифицирани като „инвестиционни имоти" и следователно да бъдат представяни и отчитани като такива.

1.7. Имоти, машини и съоръжения

Първоначално придобиване

Първоначалното оценяване на имоти, машини и съоражения се извършва:

- По цена на придобиване, която включва: покупната цена (вкл. мита и невъзстановими данъци), всички преки разходи за привеждане на даден актив в работно състояние в съответствие с предназначението му - за активи придобити от външни източници;
- По справедлива стойност: за получените в резултат на безвъзмездна сделка;
- По оценка: приета от съда, и всички преки разходи за привеждане на даден актив в работно състояние в съответствие с предназначението му - за получени активи като апортна вноска.

Избрания праг на същественост за имоти, машини и съоръжания е в размер на 700 лв.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на имоти, машини и съоражения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващи разходи

Последващи разходи за ремонт и поддръжка се отразяват в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход към момента на извършването им, освен ако няма ясни доказателства, че извършването им ще доведе до увеличени икономически изгоди от използването на актива. Тогава тези разходи се капитализират към отчетната стойност на актива.

Отписване

Отписването на имоти, машини и съоражения от баланса е при продажба или когато активът окончателно бъде изведен от употреба и след отписването му не се очакват никакви други икономически изгоди.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ Загуба от продажба на нетекущи активи".

Амортизация

Кооперацията прилага линеен метод на амортизация. Амортизирането на активите започва от месеца следващ месеца на придобиването им. Полезния живот по групи

активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Определения полезен живот по групи активи е както следва:

Материални активи	**Полезен живот**
Сгради	25 години
Стопански инвентар и офис оборудване	6-7 години
Транспортни средства	4 години
Компютърна техника	2 години

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен живот, определен чрез сравнение с подобни собствени активи на Кооперацията или на база на лизинговия договор, ако неговия срок е по-кратък.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоражения се преоценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи".

1.8. Нематериални активи

Избрания праг на същественост за нематериалните активи е в размер на 700 лв.
Нематериални активи (разграничими непарични активи) се признават, когато е вероятно предприятието да получи очакваните бъдещи икономически изгоди, които са свързани с тези активи и стойността на актива може да бъде определена надеждно. Това изискване се прилага и към разходите, направени впоследствие за разширяването, замяната на част от актива или поддръжката му.

Първоначално придобиване
Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация.

Последващо отчитане

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. (модел на цена на придобиване)

Последващи разходи

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално

предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- софтуер 3 години
- други 3 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи".

1.9.Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба

Когато Кооперацията възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в отчета за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Кооперацията. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

1.10. Разходи за данъци

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния

период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

1.11. Лизингови договори

А. Кооперацията като лизингополучател по договори за лизинг

Кооперацията е лизингополучател по договори за лизинг.

В началото на договора Кооперацията преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За да определи дали по силата на договор се прехвърля правото на контрол над използването на определен актив за даден период от време, Кооперацията преценява дали, през целия период на ползване тя има:

а) правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на определения актив; както и

б) правото да ръководи използването на определения актив.

Кооперацията определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно със:

а) периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; както и

б) периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

При оценката на това дали е достатъчно сигурно, че ще упражни опцията да

удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, Кооперацията взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за лизингополучателя да упражни опцията да удължи или да не упражни опцията да прекрати срока на лизинга.

Признаване

На началната дата Кооперацията признава актива с право на ползване и пасива по лизинга.

Първоначална оценка на актива с право на ползване

На началната дата Кооперацията оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;

б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;

в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и

г) оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

Първоначална оценка на пасива по лизинга

На началната дата Кооперацията оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Кооперацията използва своя диференциален лихвен процент.

На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

а) фиксирани плащания минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;

б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;

в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;

г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и

д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Последваща оценка на актива с право на ползване

След началната дата лизингополучателят оценява актива с право на ползване посредством *модел на цената на придобиване*. Прилагайки модела на цената на придобиване, Кооперацията оценява актива с право на ползване по цена на придобиване:

а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и

б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, отразяваща преоценките или измененията на лизинговия договор или отразяваща коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Кооперацията прилага линеен метод за амортизация по отношение на актива с право на ползване за периода от началото на лизинга до края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга

Последваща оценка на пасива по лизинга

След началната дата Кооперацията оценява пасива по лизинга като:

а) увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;

б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и

в) преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор, или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода.

След началната дата Кооперацията преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Лизингополучателят признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, лизингополучателят признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Кооперацията е избрала да не прилага изискванията за признаване на МСФО 16 по отношение на отчитането на краткосрочните лизинги и лизингите на активи с ниска стойност. Вместо признаване на актив за право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна база през срока на лизинга.

В отчета за финансовото състояние активите с право на ползване са включени в „имоти, машини и оборудване" , а лизинговите пасиви са включени в търговски и

други задължения.

Б. Кооперацията като лизингодател по договори за оперативен лизинг

Кооперацията признава лизинговите плащания по договори за оперативен лизинг като приход по линейния метод или на друга систематична база. Кооперацията прилага друга систематична база, когато тази база отразява по-точно начина, по който се намалява ползата от използването на основния актив.

Кооперацията признава разходите, включително амортизацията, извършени във връзка с генерирането на дохода от лизинг, като разход.

Кооперацията прибавя първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативен лизинг, към балансовата стойност на основния актив и ги признава като разход през срока на лизинговия договор на същата база както дохода от лизинг.

Амортизационната политика по отношение на амортизируемите основни активи, предмет на оперативен лизинг, трябва да бъде съгласувана с обичайната амортизационна политика на Кооперацията по отношение на подобни активи. Лизингодателят начислява амортизацията в съответствие с МСС 16 и МСС 38.

Кооперацията прилага МСС 36, за да определи дали основен актив, предмет на оперативен лизинг, е обезценен и да отчете всички установени загуби от обезценка.

1.12. Приходи

Кооперацията генерира основно финансови приходи от лихви и такси по предоставени заеми на член–кооператори.

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

Приходите от дивиденти се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

По отношение на останалите приходи на Кооперацията, за да определи дали и как да ги признае, Кооперацията използва следните 5 стъпки:

1 Идентифициране на договора с клиент
2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
3 Определяне на цената на сделката
4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Кооперацията удовлетвори задълженията за изпълнение, извършвайки обещаните услуги на своите контрагенти.

Кооперацията признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Кооперацията удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи

възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

1.13. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им, при спазване на принципа за съпоставимост с приходите.

1.14. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Ефективният лихвен процент се определя при първоначалното признаване на финансовия актив или пасив и впоследствие не се коригира.

Изчисляването на ефективения лихвен процент включва всички комисионни, получени или платени, транзакционни разходи, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи са вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването, емитирането или отписването на финансов актив или пасив.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Кооперацията. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за доходите на ред „Разходи за лихви и други финансови разходи".

1.15. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Кооперацията отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски.

Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Кооперацията е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Кооперацията не е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица",

поради възрастовия състав на персонала и наличието на минимална вероятност от пенсиониране на персонала в Кооперацията.

Кооперацията не е разработвала и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

1.16. Провизии, условни активи и условни пасиви

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Кооперацията и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за преструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за преструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за преструктуриране пред тези, които биха били засегнали. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Кооперацията е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

1.17. Несигурност на приблизителните счетоводни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Кооперацията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Кооперацията през следващата отчетна година.

Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

Недвижими имоти за продажба

Недвижимите имоти за продажба се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на надвижимите имоти за продажба се влияе от състоянието на имотния пазар в България.

Определяне на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Кооперацията и всички парични потоци, които Кооперацията очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Кооперацията. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Лизинг

Ключовите източници на несигурност при отчитането на лизинга в Кооперацията включват: определянето на подходящ дисконтов процент, оценка на срока на лизинга, оценка на променливите лизингови плащания в зависимост от индекс или процент.

1.18.Значими преценки на Ръководството при прилагане на счетоводната политика

МСФО 16 изисква Ръководството на Кооперацията да направи определени преценки и оценки и такива, които са значителни и следва да бъдат оповестени:

• определяне дали даден договор съдържа лизингов договор

•установяване дали е разумно сигурно дали ще се използва опция за удължаване;

• обмисляне дали е разумно сигурно дали опцията за прекратяване няма да се упражнява;

• определяне дали променливите лизингови плащания са наистина променливи, или фиксирани по същество

Или ако е приложимо

Когато Кооперацията има възможност да удължи лизинговия договор, ръководството използва своята преценка, за да определи дали дадена опция би било разумно сигурно, че ще бъде използвана. Ръководството обмисля всички факти и обстоятелства, включително предишната си практика и всякакви разходи, които ще бъдат направени за промяна на актива, ако не е взета опция за удължаване, за да им помогне да определят срока на лизинга. Сумата на потенциалните лизингови плащания не са включени в лизинговите задължения, тъй като не е разумно сигурно, че ще се упражни опция за удължаване.

2.Ефект на прехода от НСС към МСФО

С измененията в ЗСч (ДВ, бр.37/2019г.в сила от 07.05.2019г.) финансовите отчети на кредитните и финансови институции по смисъла на Закона за кредитните институции се изготвят на базата на Международните счетоводни стандарти.

По-долу Кооперацията представя как преминаването от НСС към МСФО се е отразило на отчетените от нея финансово състояние, финансови резултати и парични потоци. Дата на преход – 01.01.2018г.

А.Ефект от прехода върху Отчета за финансовото състояние

Хил.лв.

	Обяснение	Към 01.01.2018г. (дата на преход)			Към 31.12.2018г. (края на представения последен период по НСС)		
		Балансова	Ефект от прехода от	Встъпителен	Балансова	Ефект от	Балансова

	стойност към 01.01. 2018г. по НСС	НСС към МСФО	отчет за финансовото състояние	стойност към 31.12. 2018г. по НСС	преход от НСС към МСФО	стойност към 31.12.2018 г., преизчислен по МСФО
Парични средства	28		28	135		135
Предоставени заеми на член – кооператори	2293	(24)	2269	1962	(28)	1934
Търговски и други вземания	1		1			
Недвижими имоти за продажба	67		67	40		40
Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия	723		723	723		723
Инвестиционни имоти						
Имоти, машини и оборудване						
Нематериални активи						
Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба						
Отсрочени данъци	4		4	4		4
Общо активи	**3116**	**(24)**	**3092**	**2864**	**(28)**	**2836**
ПАСИВИ						
Търговски и други задължения	35		35	37		37
Допълнителни вноски от член - кооператори	136		136	248		248
Получени заеми от финансови институции	1115		1115	663		663
Заеми от дъщерни предпр.	91		91	96		96
Финансирания	373		373	373		373
Общо пасиви	**1750**		**1750**	**1417**		**1417**
Капитал и резерви	**1366**	**(24)**	**1342**	**1447**	**(28)**	**1419**
Дялов капитал	803		803	832		832
Резерви	497		497	522		522
Неразпределена печалба	66	(24)	42	93	(28)	65
Общо собствен капитал и пасиви	**3116**	**(24)**	**3092**	**2864**	**(28)**	**2836**

Б.Равнение на капитала

	Обяснение	Към 01.01.2018г.(датата на преход)	Към 31.12.2018г. (края на последния период, представен по НСС)
Общо капитал съгласно НСС		***1366***	***1447***
Данъчен ефект			
Общо корекции върху капитала		(24)	(28)
Общо капитал съгласно МСФО		1342	1419

В.Ефект от прехода върху Отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход

	Обяснение	Годината, приключваща към 31.12.2018г. (последен период, представен по НСС)		
		Сума съгласно НСС	**Ефект от прехода от НСС към МСФО**	**Сума съгласно МСФО**
Приходи от лихви и такси по заеми		282		282
Разходи за лихви и други финансови разходи		(89)		(89)
Нетен лихвен доход		**193**		**193**
Очаквани кредитни загуби от обезценка на заеми		(38)	(4)	(42)
Нетен лихвен доход след обезценки		**155**	(4)	**151**
Други приходи от дейността				
Административни разходи		(138)		(138)
Печалба/загуба от продажба на нетекущи активи				
Приходи от участия в дъщерни предприятия		78		78
Печалба/загуба от промяна във валутните курсове, нетно				
Печалба преди данъци		**95**	(4)	**91**
Разходи за данъци		(2)		(2)
Печалба за годината		**93**	(4)	**89**
Друг всеобхватен доход				
Общо всеобхватен доход		**93**	(4)	**89**

Г.Равнение на печалбата – виж т.В, ефектът е единствено от признаването на Очаквани кредитни загуби, определени по реда на МСФО 9 - обезценка на заеми

Д.Ефект от прехода върху Отчета за паричните потоци - преминаването от НСС

към МСФО няма отражение, ефект върху паричните потоци.

Е.Обяснения на корекциите към равненията – извършените корекции представляват единствено начислените очаквани кредитни загуби съответно към 01.01.2018 г. и 31.12.2018 г.Модела за обезценка „очаквани кредитни загуби" и съществени моменти от счетоводната политика свързани с прилагането на МСФО 9.

3.Пари и парични еквиваленти

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.	31.12.2017 хил. лв.
Парични средства по банкови сметки	199	112	14
Парични средства в брой	10	23	14
Краткосрочни депозити			
Брутна стойност на пари и парични еквиваленти	**209**	**135**	**28**
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(0)	**(0)**	**(0)**
Пари и парични еквиваленти	209	135	28

Кооперацията няма блокирани пари и парични еквиваленти.

4.Предоставени заеми на член – кооператори

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.	31.12.2017 хил. лв.
Главници по предоставени заеми – редовни фаза 1	1500	1739	1964
Лихви по предоставени заеми – редовни фаза1	6	7	8
Главници по предоставени заеми –просрочени фаза 2	510	212	321
Лихви по предоставени заеми – просрочени фаза 2	27	4	9
Необслужвани заеми – съдебни и присъдени фаза 3	109	140	139
Брутна стойност на главници и лихви по заеми	**2152**	**2102**	**2441**
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	**(150)**	**(168)**	**(172)**
Предоставени заеми, нетно от обезценки	**2002**	**1934**	**2269**

	31.12.19 хил.лв.	31.12.18 хил.лв.	31.12. 17г. хил.лв.
Дългосрочни (над 12 месеца)			
Физически лица – член - кооператори	1880	1810	2072
Коректив за очаквани кредитни загуби и обезценки	***131***	***144***	***146***
Вземания по дългосрочни парични заеми, нетно	1749	1666	1926
Краткосрочни (до 12 месеца)			
Физически лица - член кооператори	272	292	369
Коректив за очаквани кредитни загуби и обезценки	***19***	***24***	***26***
Вземания по краткосрочни парични заеми, нетно	253	268	343
Общо вземания по парични заеми, нетно	**2002**	**1934**	**2269**

Договорените лихвени проценти по заемите са фиксирани и варират между 10,5 % -13 % според вида на обезпечението.

Анализ по отрасли на кредитното портфолио

	2019	2018	2017
Потребителски заеми	404	378	302
Селско стопанство Земеделие	1450	1291	1672
Други	298	433	467
Брутно вземане	2152	2102	2441
Коректив за очаквани кредитни загуби и обезценки	150	168	172
Нетно портфолио	2002	1934	2269

5.Търговски и други вземания

	31.12.19 хил. лв.	31.12.18 хил. лв.	31.12.17 хил. лв.
Предплатени разходи	2		1
Данъци за възстановяване	3		
Брутна стойност на търговски и други вземания	**5**	**0**	**1**
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(0)	(0)	(0)
Търговски и други вземания	5	0	1

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на тяхната

справедлива стойност.

6. Недвижими имоти за продажба

Недвижимите имоти за продажба, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.	31.12.2017 Хил.лв.
Земеделска земя	10	10	10
Земя – трайни насаждения	4	4	4
Земя и сгради - ферма	53	53	53
Дворно място и къща	47		
Брутна стойност:	**114**	**67**	**67**
Загуба от обезценка	**(53)**	**(27)**	
Нетна стойност:	**61**	**40**	**67**

През отчетните 2019г.и 2018 г. е отчетена загуба от обезценка на недвижими имоти за продажба за позицията „Земи и сгради-ферма" в размер на 27 хил.лв. за 2018. и съответно 26 хил.лв. за 2019 г. в резултат на което този имот е изцяло обезценен .

7. Инвестиции

Инвестиции в дъщерни предприятия

Кооперацията има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното дружество	Основна дейност	31.12.2019	% на участие	31.12.2018	% на участие	31.12.2017	% на участие
ЕООД"Бизнес Доверие"		5 хил.лв.	100%	5 хил.лв.	100%	5 хил.лв.	100%
ООД"Доверие Финанс"		**850 хил.лв.**	**85%**	**850 хил.лв.**	**85%**	**850**	**85%**
Общо:		**855 хил.лв.**		**855 хил.лв.**		**855 хил.лв.**	

Дружествата са отразени във финансовия отчет на Кооперацията по метода на себестойността. През 2019г. и 2018г. Кооперацията е получила дивиденти в размер на 55 хил. лв. съответно за 2019 г. и 78 хил. лв. за 2018 г.

Кооперацията няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестиции в дъщерните дружества.